

Střední škola a Základní škola Lipník nad Bečvou, Osecká 301

„Naši sousedé ve střední Evropě“ Sborník metodických materiálů

*Dotační program na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin
a multikulturní výchovy v roce 2015 (Čj. MSMT-26817/2014)*

Projekt - Číslo rozhodnutí : MŠMT – 2935-39/2015

1.díl

Cestujeme po střední Evropě - Rakousko

(projektový den 7. 5. 2015)

Realizace projektu byly podpořena Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci dotačního programu Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy v roce 2015“.

OBSAH

Název aktivity	strana
Organizace projektového dne - Rakousko	3
Teoretický materiál - Rakousko	11
Pracovní list	16
Test pro 1.stupeň	18
Test pro 2.stupeň	19
Výukový materiál pro interaktivní tabuli – 1.stupeň (PowerPoint)	příloha
Výukový materiál pro interaktivní tabuli – 2.stupeň (PowerPoint)	příloha
Videoukázky (Vídeňský valčík, Turecký pochod)	příloha

Organizace projektového dne – RAKOUSKO

Termín konání : 7. 5. 2015

Hodinová dotace: 8: 00 – 11.30 – 4 hodiny

Cíl projektového dne: zaměření na sousední stát ČR – Rakousko. Hlavními tématy jsou základní informace o Rakousku, historie, přírodní podmínky, jazyk, státní symboly, tradice, významné osobnosti, kulturní rozdíly.

Třída: 6.

1. **hodina:** teoretický výklad dle přiložených výukových materiálů
2. **hodina:** powerpointová prezentace na interaktivní tabuli s **ukázkami hudby – slide** W.A.Mozart a Johanes Strauss
3. **hodina:** ze získaných poznatků žáci doplňují teoretické podklady: vědomostní kvíz, křížovka, slepá mapa, kresba vlajky
4. **hodina:** žáci zpracují na velký papír projektový výstup formou portfolio (nalepí doplněné teoretické podklady)
fotodokumentace, hodnocení projektového dne

Třída: 7.

Termín konání : 7.5.2015

Hodinová dotace: 8:00 – 11.30 – 4 hodiny

Cíl projektového dne: zaměření na sousední stát ČR – Rakousko. Hlavními tématy jsou základní informace o Rakousku, historie, přírodní podmínky, jazyk, státní symboly, tradice, významné osobnosti, kulturní rozdíly.

1. **hodina:** teoretický výklad dle přiložených výukových materiálů
2. **hodina:** powerpointová prezentace na interaktivní tabuli s **ukázkami hudby** – slide W.A.Mozart a Johannes Strauss
3. **hodina:** ze získaných poznatků žáci doplňují teoretické podklady: vědomostní kvíz, křížovka, slepá mapa, kresba vlajky
4. **hodina:** žáci zpracují na velký papír projektový výstup formou portfolio (nalepí doplněné teoretické podklady)

fotodokumentace, hodnocení projektového dne

Třída: 8.

Termín konání : 7.5.2015

Hodinová dotace: 8:00 – 11.30 – 4 hodiny

Cíl projektového dne: zaměření na sousední stát ČR – Rakousko. Hlavními tématy jsou základní informace o Rakousku, historie, přírodní podmínky, jazyk, státní symboly, tradice, významné osobnosti, kulturní rozdíly.

1. **hodina:** teoretický výklad dle přiložených výukových materiálů
2. **hodina:** powerpointová prezentace na interaktivní tabuli s **ukázkami hudby – slide** W.A.Mozart a Johanes Strauss
3. **hodina:** ze získaných poznatků žáci doplňují teoretické podklady: vědomostní kvíz, křížovka, slepá mapa, kresba vlajky
4. **hodina:** žáci zpracují na velký papír projektový výstup formou portfolio (nalepí doplněné teoretické podklady)

fotodokumentace, hodnocení projektového dne

Třída: 9.

Termín konání : 7.5.2015

Hodinová dotace: 8:00 – 11.30 – 4 hodiny

Cíl projektového dne: zaměření na sousední stát ČR – Rakousko. Hlavními tématy jsou základní informace o Rakousku, historie, přírodní podmínky, jazyk, státní symboly, tradice, významné osobnosti, kulturní rozdíly.

- 1. hodina:** teoretický výklad dle přiložených výukových materiálů
- 2. hodina:** powerpointová prezentace na interaktivní tabuli s **ukázkami hudby – slide** W.A.Mozart a Johanes Strauss
- 3. hodina:** ze získaných poznatků žáci doplňují teoretické podklady: vědomostní kvíz, křížovka, slepá mapa, kresba vlajky
- 4. hodina:** žáci zpracují na velký papír projektový výstup formou portfolia (nalepí doplněné teoretické podklady)
fotodokumentace, hodnocení projektového dne

Třída: 4.-5.

Termín konání : 7.5.2015

Hodinová dotace: 8:00 – 11.30 – 4 hodiny

Cíl projektového dne: zaměření na sousední stát ČR – Rakousko. Hlavními tématy jsou základní informace o Rakousku, historie, přírodní podmínky, jazyk, státní symboly, tradice, významné osobnosti, kulturní rozdíly.

- 1. hodina:** powerpointová prezentace na interaktivní tabuli s **ukázkami hudby – slide** W.A.Mozart a Johanes Strauss
- 2. hodina:** kresba vlajky, skládání puzzle s obrázkem mapy Rakouska a hudebním skladatelem W.A.Mozartem.
- 3. hodina:** ze získaných poznatků žáci doplňují teoretické podklady: vědomostní kvíz, slepá mapa
- 4. hodina:** žáci zpracují na velký papír projektový výstup formou portfolio (nalepí doplněné teoretické podklady)
fotodokumentace, hodnocení projektového dne

Třída: SpCH

Termín konání : 7.5.2015

Hodinová dotace: 8:00 – 11.30 – 4 hodiny

Cíl projektového dne: zaměření na sousední stát ČR – Rakousko. Hlavními tématy jsou základní informace o Rakousku, historie, přírodní podmínky, jazyk, státní symboly, tradice, významné osobnosti, kulturní rozdíly.

- 1. hodina:** powerpointová prezentace na interaktivní tabuli s **ukázkami hudby – slide** W.A.Mozart a Johannes Strauss
- 2. hodina:** kresba vlajky, skládání puzzle s obrázkem mapy Rakouska a hudebním skladatelem W.A.Mozartem.
- 3. hodina:** ze získaných poznatků žáci doplňují teoretické podklady: vědomostní kvíz, slepá mapa
- 4. hodina:** žáci zpracují na velký papír projektový výstup formou portfolio (nalepí doplněné teoretické podklady)
fotodokumentace, hodnocení projektového dne

Třída: 1.-3.

Termín konání : 7.5.2015

Hodinová dotace: 8:00 – 11.30 – 4 hodiny

Cíl projektového dne: zaměření na sousední stát ČR – Rakousko. Hlavními tématy jsou základní informace o Rakousku, historie, přírodní podmínky, jazyk, státní symboly, tradice, významné osobnosti, kulturní rozdíly.

- 1. hodina:** powerpointová prezentace na interaktivní tabuli s **ukázkami hudby – slide** W.A.Mozart a Johanes Strauss
- 2. hodina:** kresba vlajky, barevné zpracování alpského lyžaře a alpské krávy, skládání puzzle s obrázkem mapy Rakouska
- 3. hodina:** výtvarné zpracování malebné krajiny Rakouska (maketa pohoří, jezer...)
- 4. hodina:** žáci zpracují na velký papír projektový výstup formou portfolia (nalepí zpracované podklady)

fotodokumentace, hodnocení projektového dne

Třída: PRŠ1 + PRŠ2

Termín konání : 7.5.2015

Hodinová dotace: 8:00 – 11.30 – 4 hodiny

Cíl projektového dne: zaměření na sousední stát ČR – Rakousko. Hlavními tématy jsou základní informace o Rakousku, historie, přírodní podmínky, jazyk, státní symboly, tradice, významné osobnosti, kulturní rozdíly.

1. hodina: teoretický výklad dle přiložených výukových materiálů

2. - 4. hodina: vaření – tradiční rakouská kuchyně (vídeňský řízek, Sacherův dort)

Teoretický materiál - Rakousko

- Náš jižní soused
- Neutrální země – není členem NATO ani jiného vojenského spolku
- Je členem EVROPSKÉ UNIE
- Žije zde téměř 8 milionů obyvatel
- Rozloha Rakouska je téměř 84 000 km² (hory tvoří 60%, lesy 40%)
- Úřední jazyk je **němčina**
- Hraničí se Švýcarskem, Itálií, Slovinskem, Maďarskem, Slovenskem, Českem, Německem a Lichnštejnskem.
- Státní zřízení: spolková republika
- Hlavní náboženství: římskokatolické
- Měna: **Euro** (EUR)
- Hlavní město: **Vídeň**
- Další velká města : Linec, **Salcburk**, **Innsbruck**

- **Povrch:**

většinu území pokrývají velehory Alpy, nejvyšší hora Grossglockner (Grosglokner) 3798 m n.m.

- **Vodstvo:**

největší část Rakouska je odvodňována Dunajem do Černého moře. Pouze malé oblasti jsou odvodněny Rýnem do Severního moře.

Největší jezero Rakouska je Neziderské jezero.

- **Zemědělství:**

zemědělství se daří pouze v okolí Vídně a v nížině na východě země. Pěstují se zde pšenice, oves, ječmen, žito, kukuřice, brambory, slunečnice, zelenina, ovoce a vinná réva. V podhorských oblastech jsou pastviny pro hospodářská zvířata. K nejdůležitějším hospodářským odvětvím patří mlékárenství a chov skotu.

- **Průmysl:**

Významný je dřevozpracující průmysl. Většinu surovin musí tento stát dovážet, kromě soli (těží se v Solné komoře u Salcburku). Je zde hustá silniční síť s mnoha silničními i železničními tunely. Horské potoky s prudce tekoucí vodou jsou vhodné pro výrobu elektrické energie ve vodních elektrárnách.

- **Podnebí:**

Rakousko leží v mírném podnebném pásmu, je vnitrozemský stát v srdci Evropy. Podnebí ovlivňují západní i východní větry. Vlhké západní větry přinášejí déšť a sníh a současně i mírnější teploty. Východní Rakousko má od západní části spíše kontinentální podnebí.

- **Historie:**

Katastrofu pro Rakousko - Uhersko znamenala první světová válka, na jejímž konci roku 1918 se rozpadlo a okleštěné Rakousko se stalo republikou.

Pokus o převrat rakouských nacistů roku 1934 sice nakonec skončil neúspěchem, Rakousko však muselo čelit stále většímu tlaku Hitlerova Německa.

Jakožto součást Třetí říše se Rakousko zúčastnilo druhé světové války a po pádu nacistické moci bylo podobně jako Německo obsazeno Spojenci a rozděleno do okupačních zón.

Plnou suverenitu Rakousko získalo zpět až roku 1955.

Jakožto neutrální země se rychle začlenila do západních nevojenských organizací, až nakonec roku 1995 Rakousko vstoupilo do Evropské unie.

- **Kultura:**

Až do dnešních dnů si v kulturním dění Rakouska udržela výsadní místo klasická hudba.

Rakousko se může ohlížet zpět do historie na hudební velikány světového významu

- k nejznámějším skladatelům svého času se mimo jiné řadí Wolfgang Amadeus Mozart, Johann Strauss starší, který zpopularizoval valčík, a Johann Strauss mladší, „král valčíku“.

Wolfgang Amadeus Mozart

Svou první skladbu složil ve svých 5 letech a operu v 11 letech. Nějakou dobu strávil Mozart v rodném Salzburgu. Mezi jeho nejproslulejší díla se řadí opery Figarova svatba a Don Giovanni.

Rakousko je vyhlášené svou hudbou, literaturou a uměním, ale vyznačuje se také labužnickou kulturou a užíváním si života - to je zřejmé zejména v kavárnách, kde pití kávy bylo povýšeno na umění a ve vinárnách, ve kterých je poslední vinobraní doprovázeno ohromným množstvím jídla. Noční život je mnohostranný, nabízí zastrčené výčepy a pivní zahrádky, stejně jako moderní bary a taneční kluby plné až do rána.

- **Turistický ruch:**

Rakousko je proslulé svými lyžařskými zařízeními v nádherných horách, křišťálově čistými jezery a krásnými zelenými údolími. Pro zimní turistiku a sporty jsou významná střediska

Innsbruck, Kitzbühel, Kaprun a Stubai.

Hojně navštěvována jsou i velká města jako *Vídeň* (památky *Innere Stadt* , dále zámek Schönbrunn, místa spojená s životem a tvorbou postav světové hudby, zábavní park Práter, *Salzburg*, *Štýrský Hradec* či *Linec*).

První tři jmenovaná města jsou na Seznamu světového dědictví *UNESCO* (organizace pro výchovu, vědu a kulturu).

- **Zajímavosti:**

Rakousko je náš blízký soused a nejen, že do Rakouska míří mnoho Čechů za krásnou dovolenou, ale pojí nás i významná část historie za Rakouska-Uherska.

Zajímavost 1 : Rakušané vytlačili v žebříčku pití piva z druhého místa Němce, tedy i v Rakousku rádi pijí dobré pivo.

Zajímavost 2 : Rakousko je biovelmoc. Podílem biologicky obhospodařované plochy je Rakousko světovou jedničkou – je to 20%.

Zajímavost 3 : Rakousko je ekovelmoc. Žádná jiná evropská země nemá tak vysoký podíl vyrobené elektřiny z obnovitelných zdrojů. Rakousko vyrábí více než 75% elektřiny díky obnovitelným zdrojům. V průměru je to u evropských zemí jen 24%. Rakousko nemá ani jednu jadernou elektrárnu (Česká republika dvě TEMELÍN, DUKOVANY)

Zajímavost 4 : Rakousko je lyžařskou velmocí. Lyžování je rakouský národní sport. Nabízí skvěle upravené sjezdovky, dostatek nejmodernějších vleků a lanovek, kvalitní ubytování i služby. Kvalitní sněhová pokrývka je zaručena během celé zimní sezóny, ideální podmínky jsou zde nejen pro

klasické lyžování, ale také pro freeride či snowboarding. Celkově Rakousko nabízí na 6 500 kilometrů sjezdovek a na mnoha místech je možné na ledovcích lyžovat i v létě. Kromě lyžování se v Rakousku můžete věnovat ještě celé řadě dalších zimních sportů a venkovních aktivit. Nabízí se běžky, výlety na sněžnicích, bruslení, sáňkování či jízdy se psím spřežením.

- Mezi nejznámější rakouské lyžaře patří Hemann Maier a Benjamin Raich.
- Žádnému fandovi lyžování není potřeba zvlášť představovat lyžařská střediska ledovec Hintertux, Schladming, nebo světoznámou sjezdovku Hahnenkamm v Kitzbühelu. Tehdy tady jeden nadšenec do lyžování společně se stejně zaměřenými partáky zorganizoval první lyžařský závod. Byl tak položen základ pro pověst, kterou si Kitzbühel drží do současnosti. Dnes je jakýmsi poutním místem lyžařů, kde se každoročně koná světový pohár ve sjezdovém lyžování.

Zajímavost 5: mezi další významné osoby, které se zasloužily za zviditelnění své země patří:

Niki Lauda - bývalý pilot F1

Thomas Morgenstern - skokan na lyžích

Sigmund Freud – psycholog

- **Rakouská kuchyně:**

Vídeň je charakteristická specifickou kuchyní vzniklou v dobách mnoho národnostní monarchie, kdy každá z národnostních menšin rozšířila zdejší jídelníček. Z Maďarska byl v upravené podobě přejat guláš a palačinky, z českého prostředí, které mělo největší vliv, pocházejí štrúdl, koláče, buchty a knedlíky. Mezi typické pokrmy patří i vídeňský řízek. Stánky na ulicích nabízejí velký výběr párků a klobás.

Typický je také výskyt tržnic v ulicích i na náměstích, specializovaných zejména na prodej ovoce a zeleniny. Oblíbené jsou i bleší trhy.

Hlavní obchodní třídou je Mariahilfer StraÙe.

Kulturní podnik svého druhu představují i vídeňské kavárny, od 19. století dějiště intelektuálního života. Kromě nabídky novin bývá ke kávě podáván i čokoládový dort, nazvaný podle jednoho z hotelů Sacher.

Vídeňský řízek

(orig. Wiener Schnitzel) je tence rozklepaný plátek z telecího masa, obalený v trojobalu (hladká mouka, rozšlehané vajíčko, strouhanka z bílého pečiva) a osmažený na přepuštěném másle. Patří ke specialitám rakouské kuchyně.

Historie vzniku pokrmu

Slavný vojevůdce Jan Josef Václav Radecký z Radče doporučil v dopise císaři Františku Josefovi I. Pochoutku zvanou "cotoletta milanese", se kterou se seznámil v Benátkách. Jednalo se o kotletu obalovanou směsí strouhanky a parmazánu. Císařský kuchař neměl o všem parmazán k dispozici, proto nahradil sýr moukou a vejcem a vynalezl tak Vídeňský řízek, na kterém si nahradil sýr moukou a vejcem

Sacherův dort neboli Sacher

Je originální druh čokoládového dortu s meruňkovou marmeládou a čokoládovou polevou.

Tuto koláčovou směs s čokoládou vytvořil v roce 1832 tehdy šestnáctiletý Franz Sacher ve druhém učňovském ročníku na dvoře knížete Metternicha.

Metternich dal příkaz šéfkuchaři, aby připravil nějakou specialitu pro výjimečné hosty. Šéfkuchař byl ale právě nemocný, a tak se rozkaz dostal až k Franzovi Sacherovi a ten si vymyslel tento dort. Až jeho syn vylepšil tuto znamenitou pochoutku

čokoládovou polevou a meruňkovou marmeládou během svých učňovských let u císařského a královského dvorního cukráře Demela.

Od té doby je Sacher jednou z nejznámějších kulinářských specialit Vídně. V roce 1876 Eduard Sacher také založil restauraci a Hotel Sacher.

Název Originální Sacherův dort (Original Sacher-Torte) byl registrován vídeňským hotelem Sacher jako firemní označení, receptura dortu je držena v tajnosti.

Pracovní list - RAKOUSKO

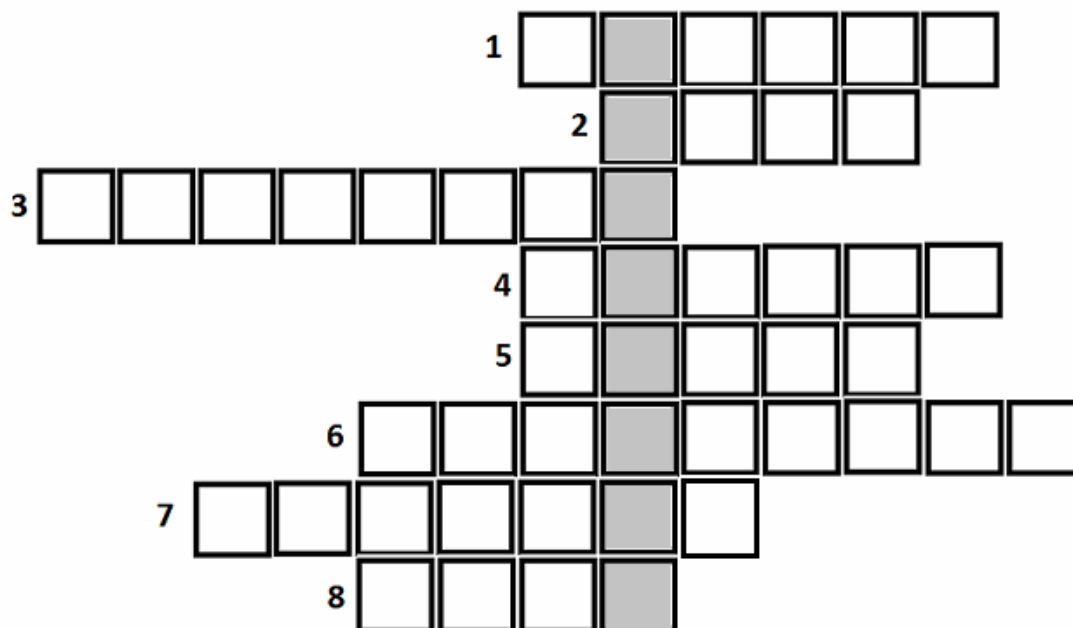
SLEPÁ MAPA – ZAKRESLI RAKOUSKO A JEHO SOUSEDNÍ STÁTY

NAKRESLI VLAJKU RAKOUSKA

VYLUŠTI KŘÍŽOVKU

1. Zábavní park ve Vídni
2. Nejvyšší pohoří v Rakousku
3. Velké město Rakouska
4. Rakouský skladatel (příjmení)
5. Největší řeka Rakouska
6. Další velké město Rakouska
7. Jeden ze sousedních států Rakouska
8. Měna v Rakousku

RAKOUSKO – TEST pro 1.stupeň

1. Vyjmenuj státy, které sousedí s Rakouskem:

- -----
- -----
- -----
- -----
- -----
- -----
- -----

2. Hlavní město Rakouska:

3. Úřední jazyk v Rakousku:

4. Jak se nazývají velehory v Rakousku:

5. Nejvyšší hora v Rakousku:

6. Měna v Rakousku:

7. Nejznámější zábavní park:

8. Známý rakouský tanec:

9. Nejznámější hudební skladatel:

10. Nakresli a vybarvi vlajku Rakouska:

Rakousko - test pro 2.stupeň

1) Sousední státy:

- a) Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Polsko, Itálie, Švýcarsko, Ukrajina, Německo
- b) Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko, Itálie, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Německo
- c) Česká republika, Slovensko, Dánsko, Slovinsko, Itálie, Polsko, Lichtenštejnsko, Německo

2) Státní vlajka:

3) Úředním jazykem je:

- a) němčina
- b) francouzština
- c) angličtina

4) Hlavní město:

- a) Berlín
- b) Bern
- c) Vídeň

5) Hlavním městem protéká řeka:

- a) Visla
- b) Labe
- c) Dunaj

6) Vyber správný údaj:

- a) Rakousko je neutrální zemí
- b) Rakousko je členem NATO
- c) Rakousko není členem EU

7) Které z měst neleží v Rakousku:

- a) Linec
- b) Budapešť
- c) Salcburk

8) Rakousko je náš:

- a) jižní soused
- b) severní soused
- c) východní soused

9) Povrch tvoří převážně:

- a) pohoří
- b) nížiny
- c) nížiny s mnoha jezery

10) Většinu území pokrývají:

- a) Tatry
- b) Andy
- c) Alpy

11) Nejvyšší hora Rakouska:

- a) Gerlachovský štít, 2 655 m
- b) Mont Blanc, 4 807 m
- c) Grossglockner, 3 798 m

12) Největší řeka Rakouska:

- a) Salza
- b) Mur
- c) Dunaj

13) Známý rakouský hudební skladatel:

- a) Wolfgang Amadeus Mozart
- b) Johann Sebastian Bach
- c) Antonio Lucio Vivaldi

14) Známý rakouský lyžař:

- a) Bode Miller
- b) Hermann Maier
- c) Ondřej Bank

15) Jak se jmenuje zábavní park ve Vídni:

- a) Proter
- b) Práter
- c) Peter

16) Měna v Rakousku:

- a) Dolar
- b) Koruna
- c) Euro

17) Rakousko je:

- a) Vnitrozemní stát
- b) Ostrov
- c) Poloostrov